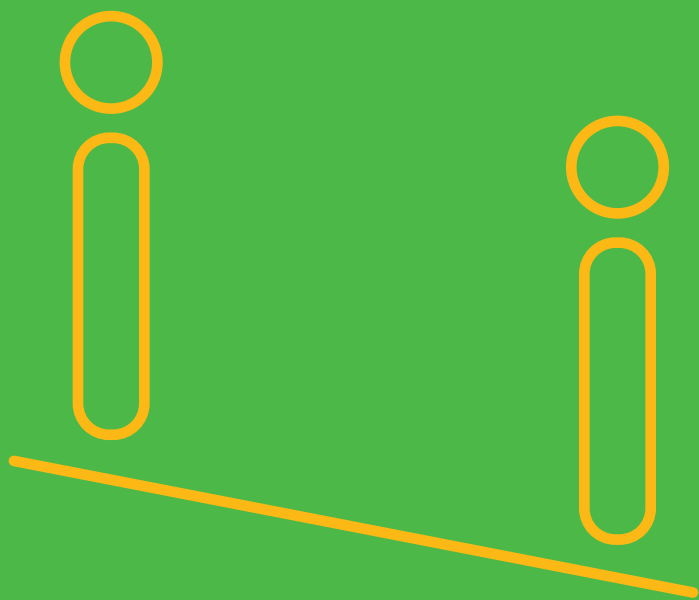

Prava iz socijalne zaštite

Priručnik za roditelje

Sadržaj

Uvod	1
Šta je socijalna zaštita i koje usluge obuhvata?	2
Šta je materijalna podrška, kako se ostvaruje i koje su vrste?	3
Vrste materijalne podrške	4
Novčana socijalna pomoć	4
Dodatak za pomoć i negu drugog člana	5
Uvećani dodatak za pomoć i negu drugog člana	6
Pomoć za osposobljavanje za rad	7
Jednokratna materijalna pomoć	7
Subvencije	8
Dečiji dodatak	10
Roditeljski dodatak	12
Personalni asistent	13
Korisne informacije i saveti	14

PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Uvod

Dragi roditelji,

Ovaj priručnik namenjen je vama jer vi imate ključnu ulogu u ostvarivanju prava vašeg deteta i vaše mišljenje mora da bude uzeto u obzir. Imate pravo da budete potpuno informisani o svim mogućnostima i pravima koji se tiču vašeg deteta, a informacije moraju da vam budu dostupne i jasne. Takođe je važno da znate da imate pravo da učestvujete u svim odlukama koje se tiču ostvarivanja prava vašeg deteta. Namera nam je da vas ovim putem upoznamo s osnovnim pravima iz oblasti socijalne zaštite, kao i s načinom, uslovima i postupkom ostvarivanja prava i na taj način pomognemo da što lakše prođete kroz ceo proces lečenja vašeg deteta.

Šta je socijalna zaštita i koje usluge obuhvata?

Socijalna zaštita podrazumeva pravo koje može da ostvari svaki pojedinac i porodica kojima je neophodna društvena pomoć i podrška radi savladavanja socijalnih i životnih teškoća i stvaranja uslova za zadovoljenje osnovnih životnih potreba.

Usluge socijalne zaštite jesu aktivnosti pružanja podrške i pomoći pojedincu i porodici radi poboljšanja, očuvanja kvaliteta života, otklanjanja ili ublažavanja rizika nepovoljnih životnih okolnosti, kao i stvaranje mogućnosti da samostalno žive u društvu. Njih sprovode stručnjaci različitih profesija (socijalni radnik, psiholog, pravnik, pedagog) kroz *socijalno edukativne i savetodavno terapijske intervencije*. *Socijalno edukativne intervencije* usmerene su na upoznavanje s pravima, uslovima i načinom ostvarivanja prava iz ove oblasti, dok su *savetodavno terapijske intervencije* usmerene na pružanje pomoći i podrške u prevladavanju raznih kriznih situacija kako kod pojedinca, tako i cele porodice.

Konvencija o pravima deteta je najvažniji međunarodni dokument koji je naša zemlja potpisala. Ističemo jedan od značajnijih članova u okviru Konvencije o pravima deteta:

Član 26 Konvencije o pravima iz socijalne zaštite:

Svako dete ima pravo korišćenja socijalne zaštite, uključujući socijalno osiguranje. Država će preduzeti sve potrebne mere za postizanje punog ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu u skladu s nacionalnim zakonom. Ove mere treba sprovesti uzimajući u obzir položaj i okolnosti u kojima se nalazi dete i osobe odgovorne za izdržavanje deteta.

U okviru zakona koji uređuje sistem socijalne zaštite definisana su brojna prava koja obuhvataju:

- pružanje usluga socijalne zaštite i
- materijalnu podršku.

Pre nego što počnete da prikupljate dokumentaciju, obavezno se posavetujte sa socijalnim radnikom ustanove u kojoj se vaše dete leči ili sa stručnim radnikom Centra za socijalni rad vaše opštine.

Treba da znate da uredno prikupljeni dokumenti i podnet zahtev ne znače i automatski ostvarivanje prava.

Šta je materijalna podrška, kako se ostvaruje i koje su vrste?

Važno je da znate da se pravo na različite vrste materijalne podrške ostvaruje radi obezbeđenja egzistencijalnog minimuma i podrške socijalnoj uključenosti korisnika.

NOVČANA
SOCIJALNA
POMOĆ

DODATAK
ZA POMOĆ
I NEGU
DRUGOG
ČLANA

UVEĆANI
DODATAK
ZA POMOĆ
I NEGU
DRUGOG
ČLANA

POMOĆ ZA
OSPOSOBLJAVANJE
ZA RAD

JEDNO-
KRATNA
MATERI-
JALNA
POMOĆ

SUB-
VENCije

Vrste materijalne podrške:

U narednom delu priručnika usmerićemo vas na postupke koji se odnose na korake koje treba da preduzmete kako biste pravovremeno ostvarili neko od navedenih prava.

Novčana socijalna pomoć: kako se ostvaruje i šta obuhvata?

Pravo na novčanu socijalnu pomoć može ostvariti pojedinac, odnosno porodica koja nema prihode ili ima manji prihod od nivoa socijalne sigurnosti, pod uslovom da sredstva za egzistenciju ne mogu obezbediti po osnovu rada, imovine ili od srodnika koji su u obavezi da ih izdržavaju. Porodicom u smislu ostvarivanja prava na novčanu socijalnu pomoć smatraju se supružnici ili vanbračni partner, deca, srodnici u prvoj liniji bez obzira na stepen srodstva, kao i srodnici u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva pod uslovom da žive u zajedničkom domaćinstvu.

Nivo socijalne sigurnosti utvrđen je zakonom u jedinstvenom iznosu za celu teritoriju Republike Srbije, a prema broju članova porodice i usklađuje se s indeksom rasta troškova života.

Novčana socijalna pomoć se isplaćuje mesečno i usklađuje s indeksom rasta troškova života. Uslovi za ostvarivanje prava se preispituju na godišnjem nivou, što znači da jednom ostvareno pravo ne znači pravo neograničenog korišćenja. U postupku ostvarivanja prava podnosilac je u obavezi da podnese dokaze vezane za radni status i imovinu svakog člana porodice.

Zahtev za ostvarivanje prava na socijalnu pomoć se podnosi na propisanom obrascu koji se može dobiti u Centru za socijalni rad u opštini gde podnosilac stanuje. Uz zahtev je neophodno priložiti i drugu ličnu, porodičnu i imovinsku dokumentaciju kojom se potvrđuje radni i imovinski status lica za koje se podnosi zahtev.

Uz zahtev za ostvarivanje prava na socijalnu pomoć podnose se i sledeća dokumenta:

1.	Lična karta na uvid i fotokopija lične karte za sve članove porodice
2.	Izvod iz matične knjige rođenih za maloletne članove porodice (pribavlja se u matičnoj službi opštine)
3.	Uverenje o imovnom stanju za sve punoletne članove domaćinstva iz opštine stanovanja i opštine rođenja (pribavlja se u filijali Poreske uprave opštine prebivališta i opštine rođenja)

4.	Uverenje Zavoda za tržište rada za nezaposlene članove porodice (pribavlja se u Nacionalnoj službi za zapošljavanje)
5.	Potvrdu o prihodima za poslednja tri meseca za sve članove porodice (pribavlja se od poslodavca)
6.	Ukoliko ste razvedeni – kopija presude (originalni dokument pribavlja se u nadležnom sudu)
7.	Ukoliko su deca iz vanbračne zajednice – kopiju presude o obavezi izdržavanja (originalni dokument pribavlja se u nadležnom sudu)
8.	Kopiju rešenja o prestanku radnog odnosa ako je podnosiocu zahteva prestao radni odnos (originalni dokument pribavlja se od bivšeg poslodavca)
9.	Nalaz i mišljenje komisije PIO o nesposobnosti za rad

Dodatak za pomoć i negu drugog člana: *kako se ostvaruje i šta obuhvata?*

Pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica ima lice kome je zbog telesnog ili senzornog oštećenja, intelektualnih poteškoća ili promena u zdravstvenom stanju neophodna pomoć i nega drugog lica da bi zadovoljilo svoje osnovne životne potrebe. Potreba za pomoći i negom drugog lica utvrđuje se na osnovu propisa o penzijsko-invalidskom **osiguranju**.

Da bi vaše dete ostvarilo ovo pravo, potrebno je da podnesete sledeću dokumentaciju:

1.	Zahtev (u pisanoj formi)
2.	Nalaz lekara specijaliste o potrebi za pomoći i negom drugog lica (originalni nalaz)
3.	Predlog pedijatra za veštačenje (obrazac br 1)
4.	Fotokopiju lične karte, za maloletno dete izvod iz matične knjige rođenih (pribavlja se u matičnoj službi opštine)
5.	Uverenje o državljanstvu ako dete nije rođeno u Republici Srbij i (pribavlja se u matičnoj službi opštine)

Pravo na uvećani dodatak za pomoć i negu drugog lica: *kako se ostvaruje i šta obuhvata?*

Pravo na uvećani dodatak za pomoć i negu drugog lica ostvaruje se na osnovu propisa o penzijsko-invalidskom osiguranju i ostvaruju ga ona lica kod kojih je utvrđeno da imaju telesno oštećenje od 100% po jednom osnovu ili da imaju organski trajni poremećaj neurološkog i psihičkog tipa. Mesečni iznos uvećanog dodatka za pomoć i negu drugog lica, zajedno sa dodatkom za pomoć i negu drugog lica iznosi **20.500** dinara (u trenutku pripreme priručnika).

Za ostvarivanje ovog prava potrebna je sledeća dokumentacija:

1.	Zahtev (u pisanoj formi)
2.	Nalaz lekara specijaliste o potrebi za pomoći i negom drugog lica (orginalni nalaz)
3.	Predlog pedijatra za veštačenje (obrazac br 1)
4.	Fotokopiju lične karte, za maloletno dete izvod iz matične knjige rođenih (pribavlja se u matičnoj službi opštine)
5.	Uverenje o državljanstvu ako dete nije rođeno u Republici Srbiji (pribavlja se u matičnoj službi opštine)

Važno je da znate da je za ostvarivanje ovog prava neophodno da vaše dete pregleda lekarska komisija, sastavljena po propisima penzijsko-invalidskog osiguranja.

Važno je da znate da za ostvarivanje ovog prava nema uticaja materijalno stanje vaše porodice, već da zavisi isključivo od zdravstvenog stanja deteta.

Važno je da znate da je ovo pravilo lično i da se ne može nasledivati.

Važno je i da znate da ako je vašem detetu priznato pravo na dodatak za pomoć i negu drugog člana u ograničenom trajanju (npr. godinu dana), da je za produženje korišćenja prava neophodan kontrolni pregled deteta.

Datum kontrolnog pregleda najčešće piše na rešenju i za taj pregled ćete biti pozvani.

Ponesite traženu medicinsku dokumentaciju, a ukoliko nije određen datum kontrolnog pregleda, onda se podnosi nov zahtev i prilaže nova dokumentacija.

Pravo na pomoć za osposobljavanje za rad: *kako se ostvaruje i šta obuhvata?*

Pravo na pomoć za osposobljavanje za rad obuhvata podršku u obrazovanju i osposobljavanju za rad i priznaje se deci i mladima sa smetnjama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom koji se prema psihofizičkim sposobnostima i godinama života mogu osposobiti za određeni rad.

Procena potrebe za dodatnom podrškom u obrazovanju vrši se u skladu s propisima kojima se utvrđuju osnovi sistema obrazovanja i vaspitanja, a procena mogućnosti osposobljavanja za rad utvrđuje se po propisima kojima se utvrđuje profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Dokumenta koja su potrebna za ostvarenje ovog prava su:

1.	Kompletna zdravstvena dokumentacija
2.	Rešenje o invalidnosti (kategorizaciji)
3.	Kopija lične karte ili zdravstvena knjižica za lica ispod 16 godina
4.	Izvod iz matične knjige rođenih

Ovo pravo se ostvaruje u vidu:

- troškova osposobljavanja za rad
- troškova smeštaja
- troškova prevoza

Jednokratna pomoć: *kako se ostvaruje i šta obuhvata?*

Jednokratna pomoć jeste pomoć koja se obezbeđuje licu koje se iznenada nađe u situaciji da mu je takva pomoć neophodna. Ovakve situacije mogu biti pojave bolesti i drugih nepogoda i nesreća.

Za ostvarivanje prava na jednokratnu materijalnu pomoć neophodno je priložiti sledeću dokumentaciju:

1.	Pisani zahtev, molba za jednokratnu novčanu pomoć
2.	Fotokopija lične karte za podnosioca zahteva i sve članove porodice
3.	Izvod iz matične knjige rođenih ili venčanih za sve članove porodice (pribavlja se u matičnoj službi opštine)

4.	Prijava prebivališta za maloletnu decu (pribavlja se u MUP-u, u službi za upravne poslove)
5.	Dokazi koji se odnose na razlog podnošenja zahteva (troškovi lečenja, utrošena električna energija, ogrev, lekovi i druga dokumentacija u zavisnosti od slučaja)
6.	Poresko uverenje za punoletne članove porodice
7.	Uverenje o imovnom stanju o neposedovanju nepokretne imovine (pribavlja se u filijali Poreske uprave opštine prebivališta i opštine rođenja)
8.	Fotokopija tri poslednja čeka penzije za korisnike penzije
9.	Potvrda o prihodima za poslednja tri meseca (pribavlja se kod poslodavca)
10.	Uverenje Zavoda za tržišta rada za nezaposlene članove porodice (pribavlja se u Nacionalnoj službi za zapošljavanje)
11.	Nalaz i mišljenje komisije PIO o nesposobnosti za rad
12.	Fotokopija štedne knjižice po viđenju, otvorena kod Poštanske štedionice

Šta će vam od pobrojane dokumentacije biti potrebno saznati nakon razgovora sa socijalnim radnikom prijemne kancelarije Centra za socijalni rad vaše opštine, a to zavisi od vaše konkretne situacije.

Subvencije

Pitanje subvencija (komunalije, električna energija, telefon, infostan) regulisano je na lokalnom nivou. Nivo subvencija obezbeđuje se na nivou onih opština i gradova koji su doneli odluke o regulisanju ovog pitanja.

Da li i na koje subvencije imate pravo saznati nakon razgovora sa socijalnim radnikom Centra za socijalni rad.

Prava u skladu sa zakonom o finansijskoj podršci porodice

Prava o finansijskoj
podršci obuhvataju:

Dečiji dodatak

Dečiji dodatak:

Dečiji dodatak je pravo koje ima za cilj pružanje pomoći roditeljima u izdržavanju njihove dece. Pravo na dečiji dodatak ima jedan od roditelja koji neposredno brine o detetu, pod uslovom da je državljanin Srbije, da ima prebivalište na teritoriji Srbije i ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu preko Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje, za prvo, drugo, treće i četvrto dete po redu rođenja u porodici, od dana podnetog zahteva.

Deca za koju se ostvaruje pravo ne mogu biti starija od 19 godina i moraju redovno pohađati nastavu u školama koje su u sistemu škola Srbije.

Od uticaja za ostvarivanje prava na dečiji dodatak su prihodi ostvareni u tri meseca koji prethode mesecu podnošenja zahteva, kao i posed nepokretnosti imovine.

Zahtev se podnosi Sekretarijatu za dečju i socijalnu zaštitu (služba za prijem zahteva ili arhiva), koji se u Beogradu nalazi u ulici 27 marta br 43.

Uz popunjen obrazac zahteva, koji se dobija u Sekretarijatu za dečju i socijalnu zaštitu, potrebno je priložiti sledeća dokumenta:

1.	Fotokopija izvoda iz matične knjige rođenih za svu decu u porodici
2.	Fotokopija uverenja o državljanstvu Srbije za podnosioca zahteva
3.	Fotokopije ličnih karata odraslih članova zajedničkog domaćinstva, a za decu fotokopije prijava prebivališta
4.	Fotokopija overene zdravstvene knjižice za podnosioca zahteva
5.	Potvrda o prihodima u tri meseca koji prethode mesecu podnošenja zahteva za sve članove porodičnog domaćinstva (neto prihod)
6.	Potvrda o katastarskim prihodima u prethodnoj godini za sve članove porodičnog domaćinstva iz mesta rođenja i mesta prebivališta
7.	Poresko uverenje za sve članove domaćinstva iz mesta prebivališta i mesta rođenja o imovinskom stanju domaćinstva
8.	Potvrda o svojstvu redovnog učenika za decu školskog uzrasta (osnovna i srednja škola)
9.	Dokazi o činjenicama u vezi s nepokretnosti, kao i stambenim prostorom (izvod iz zemljišnih knjiga: vlasnički list, ugovor o kupovini nepokretnosti, rešenje o porezu, uverenje Republičkog geodetskog zavoda, ugovor o korišćenju stana i dr.)
10.	Potvrda nadležne zdravstvene ustanove o razlozima za neredovno školovanje
11.	Akt o razvrstavanju za dete ometeno u razvoju
12.	Akt o produženju roditeljskog prava
13.	Dokaze na osnovu kojih se ostvaruje status samohranog roditelja (izvod iz matične knjige umrlih za drugog roditelja, dokaz o poveravanju deteta nakon razvoda braka ili prestanka vanbračne zajednice, odluka suda o vršenju roditeljskog prava ili izvod iz matične knjige rođenih za decu neutvrđenog očinstva, potvrda vojnog organa, potvrda kazneno-popravne ustanove)
14.	Dokazi o nezaposlenosti (uverenje i radna knjižica)
15.	Dokazi o starateljstvu ili hraniteljstvu (akt nadležnog organa starateljstva)
16.	Fotokopiju kartice tekućeg računa (obe strane)

Isplata dečjeg dodatka vrši se isključivo preko tekućeg računa kod Poštanske štedionice. Pravo na dečiji dodatak priznaje se u trajanju od jedne godine od dana podnetog zahteva. Zahtev za obnavljanje prava podnosi se najranije 30 dana pre isteka važnosti rešenja. Uz popunjen obrazac zahteva potrebno je priložiti dokaze o prihodima domaćinstva isplaćenim u poslednja tri meseca pre podnošenja zahteva, a od drugih dokaza samo za promene koje su od uticaja na ostvarivanje prava.

Koja od pobrojane dokumentacije će vam biti potrebna zavisi od konkretne situacije, a prilozi koji su obeleženi zvezdicom dostavljaju se samo u slučaju dokazivanja tih **statusa**.

Roditeljski dodatak:

Pravo na roditeljski dodatak ostvaruje **majka** za svoje prvo, drugo, treće i četvrto dete pod uslovom da je državljanin Republike Srbije, da ima prebivalište u Republici Srbiji i da ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu preko Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje. Pravo na roditeljski dodatak ostvaruje majka koja neposredno brine o detetu za koje je podnela zahtev i koja nije lišena roditeljskog prava u odnosu na decu prethodnog reda rođenja.

Roditeljski dodatak za prvo dete se isplaćuje jednokratno, a za drugo, treće i četvrto dete se isplaćuje u 24 jedanke mesečne rate.

Zahtev se podnosi Sekretarijatu za dečju i socijalnu zaštitu (službi za prijem zahteva) na propisanom obrascu koji se može dobiti u Sekretarijatu.

Uz zahtev za priznavanje prava na roditeljski dodatak podnosilac zahteva (majka) prilaže:

1.	Izvod iz matične knjige rođenih za svu decu
2.	Uverenje o državljanstvu Republike Srbije za sebe
3.	Fotokopiju svoje lične karte
4.	Fotokopiju svoje overene zdravstvene knjižice
5.	Prijave prebivališta za decu
6.	Uverenje nadležnog organa starateljstva da: - neposredno brine o detetu za koje je podnela zahtev - nije lišena roditeljskog prava u odnosu na decu prethodno rođen
7.	Fotokopija kartice tekućeg računa (obe strane)

Personalni asistent kao dodatna podrška

Na osnovu Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i Zakona o predškolskom vaspitanju tri resorna ministarstva donela su Pravilnik o dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci detetu i učeniku tako da su na nivou lokalnih samouprava formirane komisije koje se bave procenom potrebe za dodatnom podrškom. Postojanje službe personalnih asistenata (SPA) je jedan od preduslova za samostalni život. Personalni asistent pruža usluge jednom jedinom korisniku koji definiše svoje potrebe. Personalni asistent tada se obučava kako na najbolji način da pomogne korisniku. Izraz *personalna asistencija* podrazumeva da osoba koja pruža usluge korisniku to čini na način koji najviše odgovara korisniku, a ne na neki opšti način naučen kroz sistematičnu obuku. Personalna asistencija može biti obezbeđena za osnovne, dnevne potrebe ili za profesionalne ili društvene aktivnosti.

Pomoć podrazumeva angažovanje pratioca za ličnu pomoć detetu radi lakšeg funkcionisanja i komunikacije s drugima tokom ostvarivanja vaspitno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi ili obrazovno-vaspitnog rada u školi, tokom celodnevne nastave ili produženog boravka, vannastavnih aktivnosti, izvođenja nastave u prirodi, izleta, ekskurzija, odmora i slično.

Zahtev za procenu potrebe može podneti roditelj/staratelj ili to može biti inicijativa obrazovne, zdravstvene ili ustanove socijalne zaštite.

Svrha procene jeste izrada plana podrške koji će zadovoljiti potrebe deteta, a taj plan zavisi i od raspoloživih mogućnosti lokalne samouprave.

Ukoliko je vašem detetu potrebna dodatna podrška, možete se obratiti i besplatnoj pravnoj pomoći koja je na raspolaganju u gotovo svakoj lokalnoj samoupravi.

I mnoge druge organizacije i udruženje obezbeđuju podršku i savetovanje roditeljima i starateljima.

Dragi roditelji,

Iskoristite sve raspoložive i dostupne servise i usluge u lokalnoj zajednici kako biste što lakše prošli kroz proces lečenja i oporavka vašeg deteta i kako bi vaše dete nastavilo da kvalitetno živi u skladu sa svojim sposobnostima.

Korisne informacije i saveti

Ukoliko je vašem detetu potrebna dodatna podrška, možete se obratiti i besplatnoj pravnoj pomoći koja je na raspolaganju u gotovo svakoj lokalnoj samoupravi.

I mnoge druge organizacije i udruženje obezbeđuju podršku i savetovanje roditeljima i starateljima.

KORISNI BROJEVI:

Milijana Matorčević, diplomirani socijalni radnik, specijalista rehabilitacije i socioterapije, Institut za onkologiju i radiologiju Srbije
Pasterova 1, 11000 Beograd
Tel: 011/ 2067-304

Gordana Drača, diplomirani socijalni radnik,
Institut za zaštitu dece i omladine Vojvodine
Hajduk Veljkova 10, 21000 Novi Sad
Tel: 064/869-6276, Mail: gocadraca@gmail.com

Ljiljana Jovančić Stojilković, diplomirani socijalni radnik,
Klinika za dečije interne bolesti
Bulevar dr Zorana Đinđića 48, 18000 Niš
Tel : 018/4237765, 0642254306

Nacionalno udruženje roditelja dece obolele od raka
011/ 2681- 554; 011/ 2681 -555;
Bulevar Vojvode Mišića 37
11 000 Beograd

Možete nam pisati i na: office@nurdor.org.rs i sekretar@nurdor.org.rs, a na sajtu www.nurdor.org ćete naći sve informacije o aktivnostima udruženja.

ZAHVALJUJEMO SE NA POMOĆI:

Atoru:

Milijani Matorčević

diplomirani socijalni radnik, specijalista rehabilitacije i socioterapije

Institut za onkologiju i radiologiju Srbije

Lektoru:

Vladimiru Stokiću

Izdaje: NURDOR

Nacionalno udruženje roditelja dece obolele od raka Srbije

Čolak Antina 16, 11000 Beograd

tel/fax: 011/2681-554, 2681-555

Besplatan broj: 0800 33 22 32

office@nurdor.org

www.nurdor.org

Godina izdanja: 2016

Tiraž: 1000 kom

NURDOR

